

CATALUNYA NORD

joan-daniel bezsonoff

El Fenolledès | El Fenolledès és una terra misteriosa. Fins a la revolució francesa, depenia del bisbat de Narbona. La gent hi parla el mateix occità meridional que a Quilhan, amb una fonètica quasibé catalana.

Aquesta terra, inquietant i nostàlgica, blanca com el dol xinès, no ha canviat gaire d'ençà del segle XIX. Uns castells vigilen la plana i les valls. Querbús (Quéribus en francès), el darrer baluard càtar, s'endevina bé de Perpinyà estant. Si un bisbe adoptés les creences dels Bons Homes i ordenés sacerdots, la fe càtara podria tornar a néixer... Si algú hi està interessat, que escrigui a la *Revista de Girona*. Ja avisaré algun manicomi perquè el vinguin a recollir.

Venint de Perpinyà, el millor camí d'entrada al Fenolledès passa per Cases de Pena. Un ermità viu a dalt de la famosa penya. Baixa al poble dos cops a la setmana. Arribem aviat a Estagell, pàtria dels germans Aragó i darrer poble abans la Gavatxeria. No sé pas per què. Malgrat els cotxes nous, les comoditats de la modernitat, sempre em fa l'efecte que torni cinquanta anys enrere quan passi per Estagell. No em sorprendria que Jean Gabin o Paul Frankeur s'entalessin en una taula veïna a la terrassa del cafè del Comerç. D'on ve aquesta impressió? Del rellotge de l'ajuntament? De les adrogueries? De les olives que serveixen per l'aperitiu?

Passat Estagell comença la terra occitana. El paisatge, d'una gran bellesa, traspua tristors a cada vinya, cada turó. Imagini amors mortes, suïcidis sentimentals, casaments arranats, atrocitats rurals. Una melangia s'incrusta a tota l'ànima. Val més parar per emborratxar-se o llegir un llibre d'en Bezsonoff.

L'ALT EMPORDÀ

joan ferrerós

Ús de la presó vella | Fa cent anys, al sud de Figueres, en el que llavors era descampat i anys a venir esdevindria una prolongació del carrer de Sant Pau,

hom hi va alçar la presó que havia de substituir la llòbrega i medieval del carrer de la Presó, avui Joan Maragall. La va projectar Josep Azemar, arquitecte modernista, un dels rellevants de la ciutat, i la baluerna, segons els experts, és d'estil eclèctic. Els que no en sabem tant, i aprofitant que el modernisme és un sac on hi cap gairebé tot, la podríem tenir per un element d'aquesta moda. Sigui com sigui, un segle després la presó ha quedat buida perquè als seus

estadants els han allotjat a les luxoses instal·lacions del Puig de les Basses (dels terrissers). I què se'n farà, de la vella? Per a una escola (la M. Carme Guasch), l'adaptació seria més costosa que fer-ne una de nova, de més que el resultat mai no seria satisfactori. L'Ajuntament diu que la vol obrir a usos veïnals, i és una llàstima que un gran edifici singular amb un solar extens sigui sacrificat per a aquesta funció, no cal dir que necessària i imprescindible, però que pot resoldre's altrament. Hem proposat alguna vegada que el Consistori no pot deixar passar l'oportunitat de dedicar la baluerna d'Azemar al nonat Museu de Circ: a Figueres hi ha les dues col·leccions privades sobre aquest espectacle més importants de l'Estat. N'és fill i hi viu un expert, Genís Matabosch, persona decisiva del món mundial del circ. S'hi han fet tres edicions progressivament exitoses del Festival del Circ... I perquè Déu nos en guard d'un altre Museu del Cinema, que va acabar a Girona. I d'un can Cusí, també *art nouveau*, que la incúria deixa caure. I de la plaça de toros, també *Jugendstil*, que la deixadesa..., etc.

Bullifoundation sí, no... | Plataformes i associacions com Iaedn i Depana han recollit 75.000 signatures contra la llei a mesura que el Parlament hauria

>>> *Detall de la portada de la revista L'Agró Negre, editada per Depana.*

